

Trên thế giới ngày nay, ngày càng có nhiều người dân nào càng văn minh bao nhiêu thì càng có nhiều sự việc quái đản xảy ra trong xã hội bấy nhiêu,

những việc xảy ra trong một quốc gia tiếp cận Hoa Kỳ, mà quy định do, dân chủ và tôn giáo của mỗi một con người đang sinh sống trong quốc gia này, luôn luôn được chính quyền coi trọng là quy định của Tội Thiệt hại, trên hết mọi quy định khác và chính phủ Hoa Kỳ cũng như người dân đang sinh sống trong quốc gia này đều phải tôn trọng và báo vâng Quy định Tội Thiệt hại này một cách tuyệt đối nghiêm chỉnh, ngay cả khi mà cũng không làm sao tránh khỏi được những hành động mà Bộ Ngoại giao đang báo cáo là nói hay báo cáo văn bản in trong sách báo hoặc viết trên website để phân biệt rõ ràng rất dễ dàng cho chúng ta. Lẽ dĩ nhiên những hành động này xảy ra đều được pháp luật Hoa Kỳ xét xử một cách công minh chính đáng.

Trước khi chúng tôi xin trình bày cùng các bạn về tội phạm Mạo phạm Báo cáo nói (Slander) hoặc báo cáo bài viết (Libel), chúng ta cần lưu ý đến một vấn đề pháp lý thực tế có liên quan trước tiên đến loại tội phạm này đã, đang và có thể sẽ còn tiếp diễn xảy ra trong Cộng đồng Người Việt của chúng ta nói riêng, nếu chúng ta vô tình hay cố ý, không thêm tìm hiểu về pháp lý, để rồi hành động chuyển tiếp một bài viết mang nội dung sai lệch, hoặc ác ý xuyên tạc, nhằm mục đích phỉ báng một cá nhân hay một đoàn thể nào, cho dù chúng ta không phải là tác giả của các bài viết mà là phỉ báng đó, mà chúng ta chỉ là những người nhận được hoặc gửi đi qua thư này (Email), được xem, rồi lại chuyển tiếp bài viết này đến bạn bè của chúng ta cùng đăng trên website và nếu nhận được một phỉ báng đó bạn nêu tên rõ ràng trong bài viết, trong khi họ không cần phải biết rõ ai là tác giả của bài viết này, những họ vẫn có quyền truy tố chúng ta là những người tiếp chuyển tiếp bài viết này ra trước Tòa Án nếu họ muốn, thì Tòa Án có thể sẽ xét xử chúng ta như là những kẻ âm mưu tòng phạm tội phạm phỉ báng (Conspiracy for Libel or Slander), với chứng cứ hiển nhiên (Email Evidence) là chúng ta đã chuyển tiếp là thể phỉ báng này đến bạn bè cùng đăng trên website. Đây là một điều mà chúng ta cần luôn luôn phải có nhận thức là ĐỪNG BAO GIỜ CHUYỂN TIẾP (Never forward) bất cứ bài viết nào, có nội dung vi phạm pháp luật, hoặc phỉ báng, đến bạn bè cùng đăng trên website. Vì nếu không, vô tình hay hữu ý, chúng ta có thể sẽ trở thành những bị cáo trước Tòa Án như là một phần của trình bày ở trên đây.

Tiếp theo đây là 2 trường hợp mang tính chất mà Bộ Ngoại giao xảy ra trong 2 giáo xứ tại Hoa

Kể như sau:

Trở lại hợp thời nhßt : Ông chßng đi làm việc 6 ngày một tuần, từ ngày Thứ Hai cho đến Thứ Bảy thì một hằng xßng, từ 6 giờ sáng cho đến 4 giờ 30 chiều mới về tới nhà, còn bà về đi làm 5 ngày một tuần, từ Thứ Hai cho đến Thứ Sáu, từ 3 giờ chiều đến 11 giờ 30 khuya mới về tới nhà, nên hai vợ chồng ít khi nào có thì giờ gặp mặt nhau và chỉ còn có ngày Chủ Nhật mới có thể có nhau thì giờ gặp được mặt nhau, nhưng khi mặt mặt, mới sáng Chủ Nhật, sau khi hai vợ chồng cùng đi đến Thánh Lễ 8 giờ sáng tan rã, ông lại đi Nhà Thờ, tình nguyện dạy lý tân tòng, dạy lý tân giáo Việt, thu đến sách trong Nhà Thờ cho đến 6 giờ chiều mới về tới nhà. Rồi một thời gian sau, bà về cảm thấy cô đơn, có chồng cũng giống như không có chồng, nên bà yêu cầu ông chßng tình nguyện dạy một lớp tân tòng ngay sau khi Lễ xong, là phải về nhà với gia đình, nhưng ông không chịu nghe bà, nên bà phải vào trình sơ việc này với Cha Chánh Xß, yêu cầu Cha Chánh xß cho phép chồng bà dạy một lớp tân tòng mà thôi và xin Cha ra lệnh

Ông chßng bà sau khi dạy học xong, ông phải quay trở về nhà với gia đình với con, không được đi làm giáo xß làm thêm nhưng công việc khác như hiện nay ông đang làm. Sau khi Cha Chánh Xß đã nói chuyện với chồng bà theo lời bà yêu cầu Ngài, Cha Chánh Xß cho bà biết là Ngài đã khuyên bà ông chßng bà nên làm theo lời bà, nhưng chồng bà cũng vẫn không chịu chấp nhận lời đề nghị này và Ngài cũng giải thích cho bà hiểu rõ thêm rằng: Ngài không có quyền hành bắt buộc chồng bà phải về nhà sau khi dạy học lớp tân tòng xong và Ngài cũng không có quyền ngăn cấm ông không được phép dạy học lớp tân giáo Việt như lời bà yêu cầu Ngài, cũng như Ngài không thể ngăn cấm ông tình nguyện làm nhưng công việc khác cho giáo xß, trong khi ông không hề phạm điều gì sai qußy đối với giáo xß, hơn nữa việc này là hoàn toàn chuyện riêng tư nội bộ trong gia đình của bà, Ngài chỉ có thể khuyên bà ông như Ngài đã làm trong quyền hạn của Ngài. Thế là bà trở nên nghi ngờ chồng mình và Cha Chánh Xß có tình ý riêng với nhau, nên Ngài có thái độ

và lại nói bêu vß chồng bà, giải cá chém thßt, không làm gì được với chồng mình, quay ra ghen tßc với Cha Chánh Xß, cho rằng vì Cha mà chồng mình như mùn bã rồi bà, không còn thời giờ tha với bà như trước kia, từ ngày Nhà Thờ lý do phải về Chúa và bà bắt gặp nhau, nhìn thấy cảnh tượng chồng bà đang vui vẻ, sát cánh đi bên Cha đến nhà hàng ăn cơm chung với nhau, càng nghĩ về chồng mình bao nhiêu lại càng ghen tßc Cha Chánh Xß bấy nhiêu, từ lúc này trí óc bà không còn được sáng suốt đến như trước ra nhưng đi đâu mình nghĩ đó có đúng hay sai, thế là ít lâu sau, bà quyết tâm đi phao tin đến như mọi người giáo dân trong cũng như ngoài giáo xß, là Cha Chánh Xß và chồng bà đang tính luyến ái với nhau trong mấy năm qua và vì Cha mà bà đã mất chồng. Tuy thế mà cũng có một số giáo dân tin là thật và một số khác bán tin bán nghi.

Trở lại hợp thời hai: Cũng trong một giáo xß có Cha Chánh Xß mới về thay Cha Chánh xß cũ và Cha Chánh xß mới thay đi lại làm việc khác hơn với Cha Chánh Xß cũ, nên có một nhóm người phải về Nhà Thờ, được nhiều người đầu tiên kia với Cha Chánh xß cũ qua nhiều năm liên tục, trở thành một nhóm người bất mãn với Cha Chánh Xß mới. Nhưng người này đến lòng vì thế nên tình nguyện thôi và cùng ký tên gửi lên Đßc Táng Giám Mục, để vụ cáo cho Cha Chánh

Xm là đng tính luy n ái v i m t ông ph trách quét đ n s ch s trong Nhà Th và trong văn phòng nhà x , đng th i nh ng ng i trong nhóm này, cũng đi phao tin b a đ t này cho nhi u giáo dân trong giáo x bi t. Đ gi i quy t th nh nguy n th này m t cách công minh, bng cách đ n t n n i đ đi u tra tìm hi u s th t n i v , nên thân chinh Đ c T ng Giám M c trong đ a ph n đã ph i đ n t n giáo x , yêu c u Cha Chánh X m i hãy đi ngh phép th ng niên 2 tu n l và trao chìa khóa nhà x l i cho Ngài, Ngài s thay m t Cha Chánh x c ng ngay t i nhà x , đ c hành t t c các phép bí tích cho giáo x , trong su t th i gian Cha Chánh X đi ngh phép, nh đó Ngài có nhi u đ p ti p xúc tr c ti p, nói chuy n v i t ng cá nhân có uy tín trong giáo x , cũng nh ti p xúc riêng v i nh ng v H i Tr ng các đoàn th tôn giáo t n hành trong giáo x , đ bi t rõ đâu là s th t đ i v i nh ng đi u trong đ n t cáo này.

Trong su t 2 tu n l liên t c do chính Đ c T ng Giám M c đi u tra t i ch , qua nh ng cu c ti p xúc riêng t hàng ngày v i cá nhân cũng nh v i nh ng v đ i di n c a các H i Đoàn trong giáo x , t t c m i ng i đ c h i ý ki n v đ n t cáo này, đ u xác nh n v i Ngài đi u t cáo đó là hoàn toàn b a đ t, theo h nghĩ vì Cha Chánh X m i c i t l l i làm vi c m i cho h u hi u h n, nên nhóm ng i này b m t đi nhi u quy n l i, mà tr c kia h đã đ c th h ng nhi u u đ i c a Cha Chánh X cũ ban cho h b y lâu nay.

Theo B Lu t Dân S mang s 12 c a ti u bang Oklahoma, đi u 1441 (Libel) và đi u 1442 (Slander) v hành đng Ph Bá ng và M L qua l i nói, qua bài vi t hay qua nh ng n ph m, có n i dung ám ch hay công khai nói ra nh ng đi u làm h i danh d , v t ch t và tinh th n m t ng i khác hay m t đoàn th , n u b th a ki n ra Tòa, s b xét x ph i b i th ng thi t h i n ng hay nh cho nh ng n n nhân b m l , là còn tùy thu c vào m c đ danh tánh t ng khuôn m t cá nhân n i ti ng và uy tín trong c ng đng (Public figure). V y căn c vào 2 đi u lu t này đ đem áp đng vào 2 tr ng h p k trên, gi đ n u 2 tr ng h p này x y ra t i ti u bang Oklahoma, n u th t s có t i, thì Tòa có th xét x nh sau:

Tr ng h p th nh t: Ng i v không thuy t ph c đ c ch ng mình n nhà v i bà, quay ra b c t c, ghen t c v i Cha Chánh X m t cách vô c , đ r i vu oan giá ng h a cho Cha là ng i đng tính luy n ái v i ch ng mình, bng cách tung tin đ n nh m này cho nhi u giáo dân trong giáo x bi t, đ làm h uy tín và th di n c a m t v Linh M c đang là ch ch n trong m t x đ o có đông con chi n. N u bà b th a ki n ra Tòa v t i ph bá ng bng l i nói (Slander), ch c ch n bà s b lãnh b n án tr ng ph t b i th ng danh d v tinh th n l n v t ch t khá n ng cho Cha Chánh X , vì n n nhân đ đây là m t v lãnh đ o tinh th n, r t uy tín trong giáo x qua nhi u năm liên t c là Cha Chánh X (Pastor). Nh ng cũng chính vì trong c ng v này và đ th hi n lòng bác ái v tha c a m t Linh M c đ i v i con chi n trong x đ o, nên Cha Chánh X đã s n lòng tha th cho hành vi b t x ng c a bà, đ bà t mình ăn n n t i cách riêng v i Chúa ho c đ n tòa hòa gi i v i b t c v Linh M c nào hay đ n tòa hòa gi i v i chính Linh M c Chánh X là n n nhân c a bà n u bà mu n.

Tráng háp thá hai: Náu sá viác này bá đáa ra Tòa xét xá vá tái phá báng má lá, thì nháng ngá i trong nhóm vu cáo gian cho Cha Chánh Xá mái, cũng sá phái lánh hánh phát bái tháng thiát hái khá náng, giáng nhá tráng háp thá nhát mà thôi. Vì hành đáng má lá báng bút tích viát trên giáy tá (Libel) chá là đán tá cáo mang tính cách riáng tá, kán đáo đán hàng giáo phám cáp trên, chá trong phám vi tôn giáo, chá không có tính cách phá bián ráng rái báng văn thá ra ngoài quán chúng đác, nên Tòa có thá mián tá xét xá tái má lá báng văn thá tá cáo có giái hán trong nái bá tôn giáo. Cũng táng tá nhá tráng háp thá nhát, vì nán nhán quan tráng đáu tiên cũng là mát Linh Mác, nên không có ván đá truy tá nái vá này ra Tòa xét xá, nháng đá đá phòng, tránh cho nháng sá viác táng tá nhá thá này, có thá tái đián trong táng lai trong giáo xá, nên Đác Táng Giám Mác yêu cáu nháng ngá i trong nhóm tá cáo này, nên tá mình tình nguyán thuyán chuyán, xin gia nháp hái vián (Membership) vái mát xá há đáo khác; còn nán nhán thá nhá trong vá này chá là mát giáo dân tháng (lay person), phá trách quét đán sách sá trong Nhà Thá, không có táng táng gì trong giáo xá, nên ván đá thiát hái uy tín và danh đá cá nhân cáa ông không đáng ká, náu ông này có tháa kián há ra Tòa xét xá, dù cho có tháng kián đi cháng náa, thì ngá i ta tiên đoán ông này cũng chá đác bái tháng tá i đa mát đáng bác danh đá mà thôi.

Trác khi kát thúc đá tài này, chúng ta cán nên nhá ráng, mác đáu chúng ta đang đác háng sá tá do ngôn luán thát sá tá i đây, có nghĩa là chúng ta có quyán phát biáu nháng điáu đác muán trung thác trong lòng cáa chúng ta hay nháng đòi hái phái đác đá i xá công báng chính đáng cáa chúng ta trác chính quyán hay trác công luán, nháng không có nghĩa là chúng ta muán làm gì thì làm, muán nói gì thì nói, muán phá báng má lá ai hay vu cáo gian cho ai cũng đác đáu, bái vì náu bát cá ai lám đáng sá tá do ngôn luán đá xá này mát cách bát chính, không sám thì muán, sá có ngày bá pháp luát tráng trá tháng tay và còn mát điáu chát náa là chúng ta đáng bao giá chuyán tiáp nháng đián thá nào (emails) có nái dung phá báng ngá i này ngá i khác đán cho bán bè cùng đác, náu không, cho dù hành đáng chuyán tiáp email này cáa chúng ta có vô tình hay cá ý, chúng ta cũng sá bá xét xá nhá là nháng tá i nhán trác Tòa Án náu bá truy tá, nhá đã đác trình báy đá phán đáu cáa đá tài này.

Phó Tá Nguyễn Mánh San